

Джуган Руслана Іванівна
голова ради молодих вчених факультету суспільних наук
кандидат соціологічних наук
доцент кафедри соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна
ruslana.sopko@uzhnu.edu.ua
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5999-7752>

Джуган Володимир Васильович
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного права
та порівняльного правознавства
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна
volodymyr.dzhugan@uzhnu.edu.ua
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7896-836X>

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОВЕДІНКОВИХ НАУК, КОНКУРЕНТНІСТЬ ТА ОЦІНКА

Ключові слова: соціальні та поведінкові науки, природничі науки, оцінка, конкурентність.

Вступ. Проблему конкуренції між науками ми спостерігаємо достатньо довгий час, особливо це помітно при розгляді та оцінці конкурсних справ претендентів на стипендії Кабінету Міністрів України, Президента України та ін. Ця проблема поставала назвами конференцій 2018, 2020, 2021 років у формулюванні «Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук». Незважаючи на досить просте і загальне формулювання ми не зустрічаємо опис цих проблем і взагалі, ці два діаметрально протилежні напрямки в науці досить не логічно є порівнювати.

Мета – обґрунтувати проблеми та виклики соціально поведінкових наук при їх оцінці та порівнянні з природничими.

Результати. Для логіки подальших міркувань наводимо цитати з статті «Гуманітарії про наукометрію» видання «Український тиждень»[1]. У цій статті зібрані відповіді 5 науковців (2 польських, 3 українських).

Отже, нагальною проблемою гуманітаріїв є їх оцінювання, у кожного вузу є своя система оцінювання. У ДВНЗ «УжНУ» до прикладу є критерії, які містяться у картці працівника, де окремо зазначаються досягнення у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років. Досягнення генеруються у 20 колонках, чим більша кількість колонок заповнена, тим це є кращим результатом для викладача. Варто згадати і про щорічний рейтинг науково-педагогічних працівників, у який мала за честь потрапити аж 3 рази, але тільки у якості старшого викладача. Для доцента, що є на посаді 2 роки, це є не реальним, адже потрапити у цю когорту можна коли у тебе більше 450 балів сумарно. Ці усі оцінювання у нашому вузі є однаковими, як для гуманітаріїв, так і для природничих наук. Щоправда у рейтингу працівників, чітко відділені ці 2 когорти, але анкета оцінювання та сама.

Інша, ще гостріша проблема - індексуються в наукометричних базах SCOPUS і Web of Science. Саме цей показник унеможливорює конкуренцію з природничими науками. Дивним є те, що для гуманітаріїв є наукометрична база COPERNICUS (яка так і зазначається «приміткою» - для суспільних та гуманітарних наук), а на практиці ніде не враховується, жодним чином не прирівнюється. Тому видати статтю для SCOPUS, безкоштовно, це виклик, адже знайти потрібне видання, зацікавити рецензентів тематикою твого дослідження, яке зосереджене на проблематику України і вчасно надрукувати, з острахом очікувати індексацію, адже вона змінюється щороку, під силу не кожному.

Повертаючись до згадуваної статті, варто навести думку Ю. Волошина: «Думаю, що радше маємо справу з власним винаходом, коли з'явилася ціла купа посередників і фейкових видань, так званих мурзілок, які реєструються за кордоном і видають себе за скопусівські. Наскільки потрібна вимога друкуватися в таких журналах усім науковцям? Гадаю, це неправильно, адже

гуманітарне знання розраховане радше на внутрішнього споживача. До того ж мені цікава оцінка власних робіт фахівцями з моєї проблеми, а вони не обов'язково шукатимуть її в таких журналах. Крім того, в українській історіографії є купа недосліджених тем, які західна історична наука вивчила багато років тому, і сьогодні вони їй просто нецікаві[1]».

Висновки. Окреслена нами проблема настільки широка, що її важко викласти під вимоги цієї публікації. Отже, найгостріша проблема, для гуманітаріїв, є науково-метричні бази та цитування у них. Відсутність у прирівняні статей, що індексуються у базах COPERNICUS. Та самого оцінювання науково-педагогічного доробку гуманітарія, адже - це багато годин аудиторного навантаження, розробка методичних рекомендацій та щорічно написання нових робочих програм для навчальних дисциплін.

Перспективи подальших досліджень. Сподіваємось, що вимоги для гуманітаріїв будуть змінюватись на рівні Міністерства освіти та науки, а поки що намагатимемось відстоювати своє право на «інаковість» на рівні структурних підрозділів університету.

Список використаних джерел

1. Михайловський В. Гуманітарії про наукометрію. URL: <https://tyzhden.ua/humanitarii-pro-naukometriiu/> (дата звернення 24.09.2023).